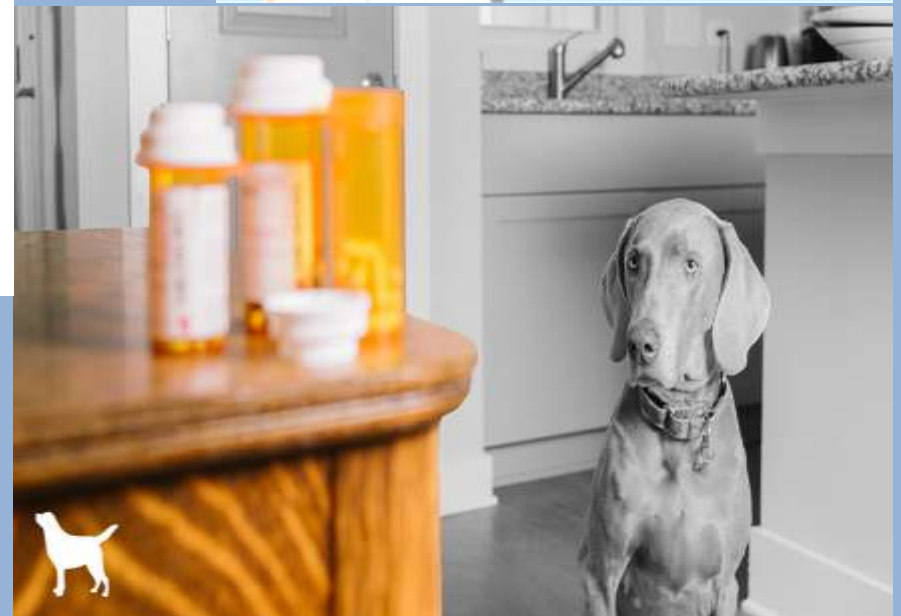
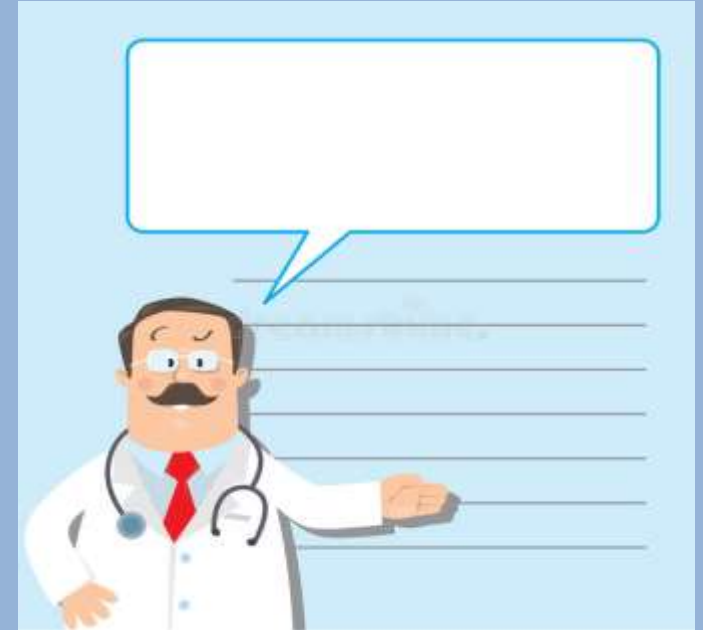

FARMAKOLOGRAFIJA

“Right now I take a blue pill, a purple pill, an orange pill, a white pill, and a yellow pill. I need you to prescribe a green pill to complete my collection.”

PRAVILA PROPIŠIVANJA LEKOVA NA RECEPT

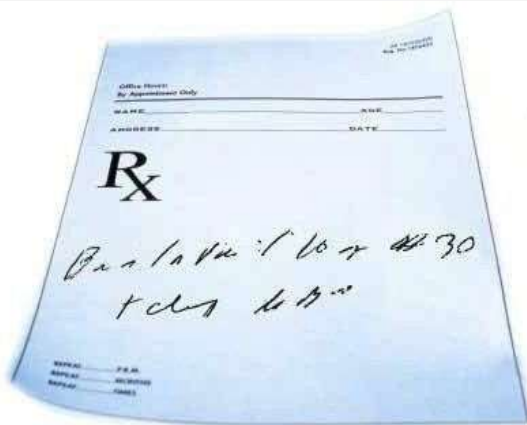

Farmakografija (od grčke reči: pharmakon lek, grapho pišem) 1. opisivanje lekova, 2. receptura, - nauka o propisivanju lekova.

VETERINARSKI RECEPT

- ✓ Veterinarski recept je pisano uputstvo **doktora veterinarske medicine** na osnovu kojeg se u veterinarskoj ili humanoj apoteci izdaje lek.
- ✓ Recept ima značaj javnog dokumenta, za čiji ispravan sadržaj odgovara doktor veterinarske medicine, a za izradu i izdavanje propisanog leka odgovara stručno lice koje radi u apoteci (dr vet. med., farmaceut).
- ✓ Veterinarski recept može da propisuje samo doktor veterinarske medicine sa odobrenjem za samostalni rad (veterinar sa licencom).
- ✓ Pravila za propisivanje veterinarskog recepta regulišu:

ПРАВИЛНИК
О ОБРАЦУ И САДРЖИНИ РЕЦЕПТА ЗА
ВЕТЕРИНАРСКЕ ЛЕКОВЕ, КАО И НАЧИНУ
ИЗДАВАЊА И ПРОПИСИВАЊА
ВЕТЕРИНАРСКИХ ЛЕКОВА
(„Службени гласник РС“, број 48/17 од 19.
маја 2017.)

На основу члана 51. став 3. Закона о лековима и медицинским средствима („Службени гласник РС“, бр. 30/10 и 107/12),

Министар пољопривреде и заштите животне средине доноси

**ПРАВИЛНИК
О ОБРАЗЦУ И САДРЖИНИ РЕЦЕПТА ЗА ВЕТЕРИНАРСКЕ ЛЕКОВЕ, КАО И
НАЧИНУ ИЗДАВАЊА И ПРОПИСИВАЊА ВЕТЕРИНАРСКИХ ЛЕКОВА**

(Објављено у „Службеном гласнику РС“, број 48/17 од 19. маја 2017. године)

Члан 1.

Овим правилником прописује се образац и садржина рецепта за ветеринарске лекове, као и начин издавања и прописивања ветеринарских лекова.

Члан 2.

Поједини изрази употребљени у овом правилнику имају следеће значење:

1) рецепт за ветеринарски лек (у даљем тексту: рецепт) јесте јавна исправа на којој лекове за примену у ветеринарској медицини (у даљем тексту: лек) прописује доктор ветеринарске медицине, односно дипломирани ветеринар, са лиценцом, запослен у ветеринарској организацији, односно ветеринарској служби која је регистрована за послове здравствене заштите животиња (у даљем тексту: ветеринар) и на основу кога се издаје лек од стране ветеринара или дипломираног фармацеута односно магистра фармације, запосленог у апотеци (у даљем тексту: издавалац лека);

2) магистрални лек за употребу у ветеринарској медицини (у даљем тексту: магистрални лек) јесте лек израђен у апотеци по рецепту (формули) за једну животињу или одређену групу животиња, једног власника, односно држаоца животиња, и за који не постоји контраиндикација за његову примену;

3) галенски лек за употребу у ветеринарској медицини (у даљем тексту: галенски лек) јесте лек израђен у галенској лабораторији апотеке за коју је надлежно министарство издало дозволу за израду галенског лека, а који се односи на одређени фармацеутски облик галенског лека и одређени галенски лек, одређену количину тог галенског лека, у складу са добро познатом и прихваћеном рецептуром и важећом фармакопејом (Националном или Европском), а на основу рецепта или уговора о испоруци са ветеринарском установом која се бави здравственом заштитом животиња, и за који не постоји контраиндикација за његову примену;

4) медицинрана храна за животиње јесте храна за животиње која представља биљу коју мешавину лека у фармацеутском облику премикса за медицинрану храну и хране за животиње, а која је припремљена за стављање у промет, и производи се на основу рецепта у одобреним објектима за производњу медицинране хране, и која је као таква намењена за исхрану животиња због лековитог или превентивног својства лека.

Dafuq did I just write?

- Na osnovu veterinarskog recepta reguliše se promet leka između **veterinara**, **farmaceuta** i **vlasnika** (odgajivača) životinje.

- Veoma je bitno da recept bude ispisan čitko, jasno i ispravno, kako ne bi došlo do pogrešnog tumačenja ili zabune pri izradi i izdavanju leka. Recept se ispisuje hemijskom olovkom, mastilom pisaćom mašinom ili putem računara, bez prepravljavanja i dopisivanja.

- Veterinarskim receptom se propisuju:

- svi gotovi lekovi na kojima piše »izdaje se na recept«,
- magistralni i galenski lekovi,
- lekovi sa karencom,
- premiks za mediciniranu hranu

- Veterinarskim receptom se propisuju i lekovi za koje recept nije neophodan, a u slučajevima kada procenjujemo da vlasnik životinje ne može da zapamti naziv leka (kako bi ga kupio u apoteci) ili pravilan način primene.

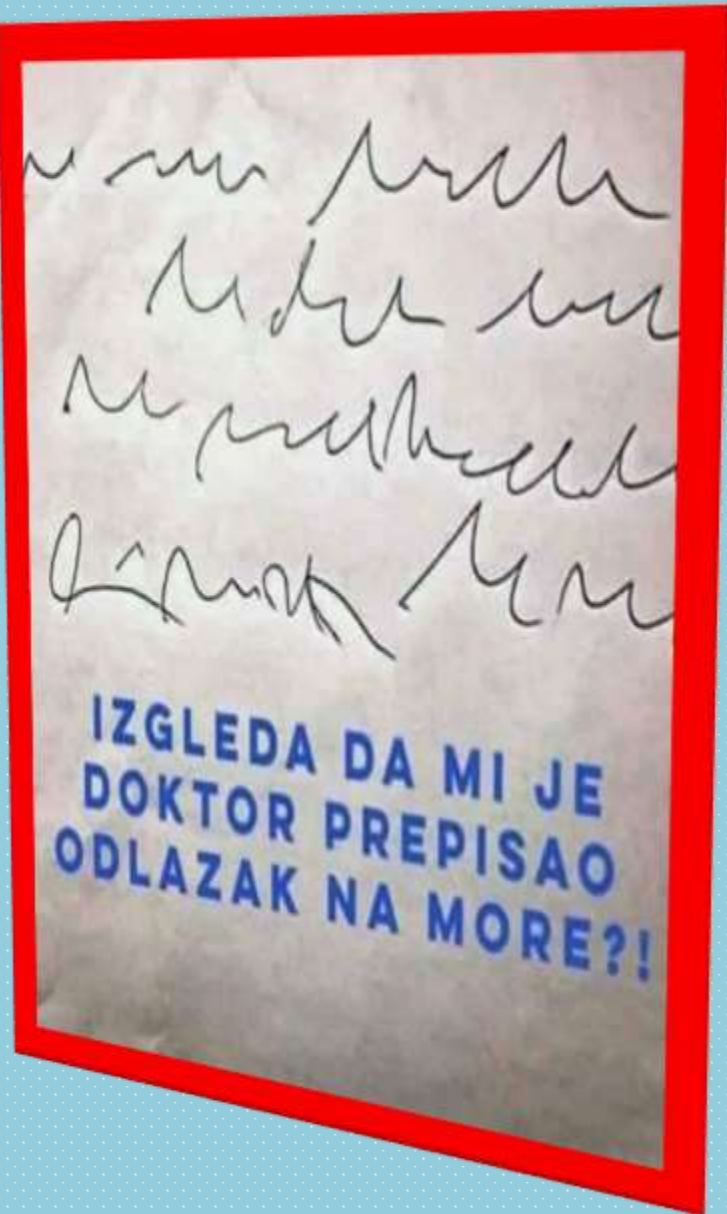
Hiljade ljudi umire zbog nečitkih rukopisa lekara !!!

Zbog nečitkog lekarskog rukopisa pacijenti dobijaju pogrešne lekove i zbog toga godišnje u svetu umre više hiljada ljudi.

Na lekarske žvrljotine žale se farmaceuti koji izdaju lekove

Oni navode da je najteže ljudima koji tek počinju da rade u apotekama.

- Iskustvo je najbitnije. Potrebno je 3 ili 4 godine da bi se "ušlo u štos" i protumačilo šta sve prepisuju lekari koji imaju nečitak rukopis. Novim radnicima savetujemo da nikad na svoju ruku ne izdaju lek, već da ako imaju nedoumice kontaktiraju lekara koji je ispisao recept.

-
- Receptom se propisuje gotov lek za određenu vrstu životinje, za koju je taj lek indikovano.
 - Kada takav lek nije registrovan, propisuje se gotov lek sličnih ili istih svojstava, namenjen za upotrebu kod drugih životinjskih vrsta, **ako ne postoji kontraindikacija.**
 - Na veterinarski recept, kada je to potrebno, mogu se izdati lekovi za upotrebu u humanoj medicini, **ako ne postoji kontraindikacija** .
 - Na veterinarski recept se ne mogu propisivati i izdavati:
 - galenski lekovi namenjeni parenteralnoj aplikaciji (injekcije, infuzije),
 - kao ni magistralni i galenski lekovi za čije lekovite supstance postoji predviđena karenca kod životinja.

Član 19.

- Period važenja recepta je **30 dana** od datuma izdavanja recepta.
- Period važenja recepta za lekove koji sadrže kontrolisane **psihoaktivne supstance** (narkotici ili psihotropne supstance) je 5 dana od datuma izdavanja recepta.
- Ako se receptom propisuje **premix za mediciniranu** hranu period važenja recepta je 90 dana od datuma izdavanja recepta.

VETERINARSKA STANICA

Dana _____ 200 g.

Rp.

Za _____

Izdavač: Veterinarska komora Srbije - OZD, Beograd, Bulevar JA 16.

STARI RECEPTNI OBRAZAC

1

VETERINARSKA STANICA

Dana _____ 20__ g.

Rp. **2**

3

4 } Stručni deo
recepta,

5 } ostali delovi
recepta (1., 2.,
6. i 7.)
su
administrativni

6

7

Za _____

Izdavač: Veterinarska komora Srbije, Beograd, Bul. oslobođenja 18

RECEPTNI OBRAZAC

Inscriptio

- 1**
- naziv veterinarske ustanove,
 - ime i prezime, adresa, telefon, specijalnost i br. licence veterinara
 - datum propisivanja recepta

Invocatio

2

Rp. "recipe" = uzmi
(naredba ovlašćenom licu)

Praescriptio s. ordinatio

- 3**
- magistralni lek: lekovite supstance i njihove količine
 - galenski lek: oficinalno ime leka i količina
 - gotov lek: zaštićeno ime, oblik i jačina

Subscriptio

- 4**
- nalog za pravljenje:
Misce fiat... (M.f.) = pomešaj da bude
 - nalog za izdavanje:
Da ili Dentur... (D.) = izdaj

Signatura

5

Signa (S.) = označi

Nomen veterinarii

- 6**
- potpis i faksimil veterinara, uz okrugli pečat institucije u kojoj je lek propisan

Nomen patientis

- 7**
- podaci o pacijentu i njegovom vlasniku (odgajivaču)

NOVI RECEPTNI OBRAZAC

Ветеринарска организација _____
Име и презиме доктора ветеринарске медицине _____

Специјалност _____
Адреса _____
Телефон _____ Лиценца бр. _____
Датум прописивања рецепта _____

Rp. _____

поновити пута без понављања замена без замене

потпис и печат доктора ветеринарске медицине

округли печат ветеринарске организације

За _____
власника _____
име и презиме власника
из _____
адреса власника

_____ датум издавања лека _____ потпис фармацеута

печат апотеке

Број евиденције из амбулантног протокола:.....

Назив правног лица, адреса и број телефона
где се прописује лек

Inscriptio

1

Место и датум издавања рецепта

Rp.

2

Invocatio

3

Praescriptio

4

Subscriptio

5

Signatura

D.
S.

НАПОМЕНА:

repetatur

non repetatur

Врста и идентификација животиње (код животиња које су намењене за исхрану људи, потребно је написати и број животиња који се лечи)

6

Nomen patientis

Име, презиме и адреса власника, односно дрвоца животиње, ID газдинства

Факсимил имена и презимена ветеринара,
његов број лиценце и својеручни потпис

М.П.
Правног лица где се прописује лек.

7

Nomen veterinarii

Место и датум издавања односно израде лека

Редни број евиденције из књиге рецепата

Назив правног лица где се издаје лек

М.П.

Правног лица где се издаје лек

Потпис издаваоца лека

Назив и адреса произвођача медицинране хране

Кolicина и рок трајања медицинране хране

Место и датум производње

М.П.
Правног лица где се производи
медицинирана храна

Потпис произвођача
медицинране хране

Напомена:

Ветеринарски рецепт штампан се у формату А5 (димензије 21x14,5 cm)

Inscriptio

- naziv veterinarske ustanove,
- ime i prezime, adresa, telefon, specijalnost i br. licence veterinara
- datum propisivanja recepta

Invocatio

Rp. "recipe" = uzmi
(naredba ovlašćenom licu)

Praescriptio s. ordinatio

- **magistralni lek**: lekovite supstance i njihove količine
- **galenski lek**: oficinalno ime leka i količina
- **gotov lek**: zaštićeno ime, oblik i jačina

Subscriptio

- **nalog za pravljenje**:

Misce fiat... (M.f.) = pomešaj da bude

- **nalog za izdavanje**:

Da ili Dentur... (D.) = izdaj

Signatura

Signa (S.) = označi

Nomen patientis

- podaci o pacijentu i njegovom vlasniku (odgajivaču)

Nomen veterinarii

- potpis i faksimil veterinara, uz okrugli pečat institucije u kojoj je lek propisan

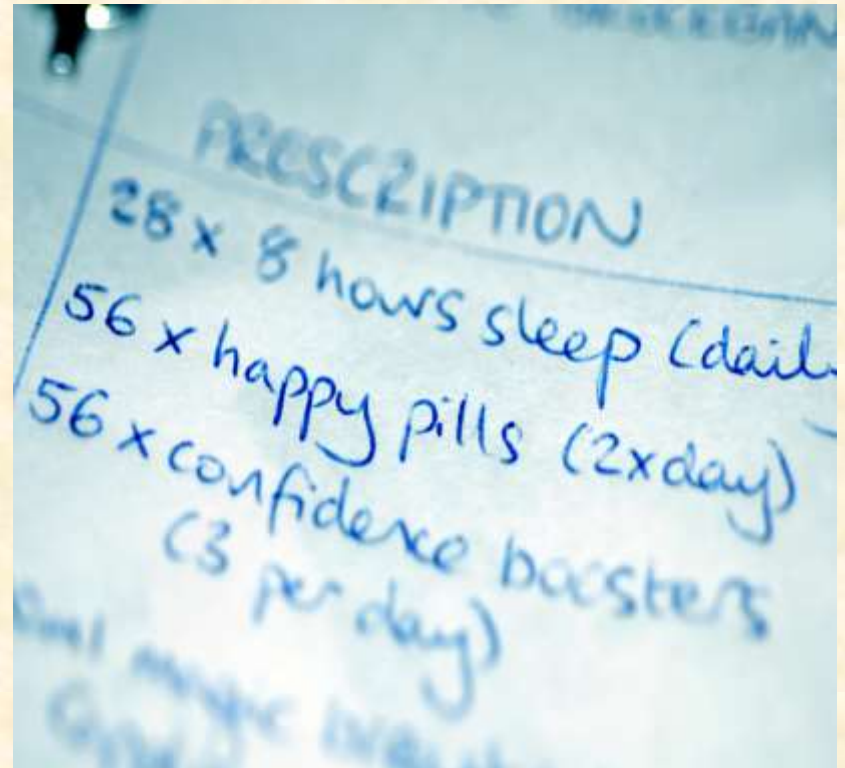
Najvažnija pravila i principi propisivanja lekova:

- ✓ Na jednom receptu može se propisati samo jedan lek za jednu životinju ili za više životinja iste vrste koja pripada jednom vlasniku.
- ✓ Ako je neophodno da se piše i na poledini formulara, u donji desni ugao piše se "verte" (okreni).
- ✓ Kada je stanje pacijenta urgentno tako da hitno mora da dobije lek, veterinar iznad naredbe Rp. ispisuje "statim" (hitno) ili "cito" (brzo).
- ✓ Na receptu se mogu koristiti samo skraćenice koje su propisane farmakopejom. Nazivi gotovih lekova se ne skraćuju!!!!!!

• Lek za koji je određeno da se izdaje »na recept« može da se propiše **PONOVLJIVO**, ako ne poseduje karencau ili opojnu drogu, odnosno neku drugu psihoaktivnu supstancu.

• Veterinarski lek sa predviđenom karencom i definisanom maksimalno dozvoljenom količinom (MRL) propisuje se neponovljivo.

Propisivanje opojnih droga

Propisivanje lekova koji u sebi sadrže opojne droge (kokain, morfin, metadon, pentazocin, amfetamin itd.) strogo je kontrolisano:

→ na jedan veterinarski recept može se propisati samo jedan lek koji sadrži samo jednu od navedenih opojnih droga, i to u ograničenoj količini;

→ ovi recepti propisuju se obavezno u **dva primerka**, uz posebnu evidenciju; **DUPLI RECEPTI**

→ na recept veterinara (lekara) ne smeju se propisivati:

- **kokain**, ni lekovi spravljeni od kokaina (osim masti za oči sa <2% kokaina i rastvora sa <20% kokaina, za potrebe veterinarske službe);

- **amfetamin, morfin, metadon i petidin u obliku čistih supstanci.**

MAGISTRALNI RECEPT

Može da sadrži sledeće :

Remedium cardinale – glavni lek

Remidium adiuvars – pomoćni lek

Remidium corrigens – supstanca koja poboljšava ukus ili miris leka ili smanjuje lokalno nadražajno dejstvo

Remidium constituens ili vehikulum – hemijski neaktivna supstanca koja daje oblik, konzistenciju i težinu leku

Od svega navedenog, magistralni lek mora sadržati:

remedium cardinale i remedium constituens.

Inscriptio

Invocatio

Rp.

Formula magistralis:

Remedium cardinale

R. adjuvans

R. corrigens

R. constituens

(vehiculum, excipiens)

M. f... (oblik leka)

D. (Da ad...)

(D.t.d. N^o...)

(Div. in dos. N^o...)

S. (spolja,...)

(pomešati sa hranom i
dati ...)

Cum formula, ad man. vet.

Nomen veterinarii

Nomen patientis

Magistralni recept

Prilikom propisivanja ovakvog leka, DVM na receptu navodi sve supstance koje ulaze u sastav leka i njihove količine (formula magistralis), određuje oblik leka, način izrade, vrstu pakovanja i način primene.

Na recept se ne mogu propisivati i izdavati jedino magistralni lekovi za čije lekovite supstance postoji predviđena karencija kod životinja.

Rp./ brojem)	(u	gramima,	arapskim
Supstanca 1		količina	
Supstanca 2		količina	
Supstanca 3		količina	
Podloga ad		ukupna količina	
M.f. oblik leka			
D. Način izdavanja			
S. Način primene			

Cum formula, ad man. vet.

Naznači sastav leka, daj u ruke veterinaru

Preskripcija:

Ime supstance: Acidum salicylicum
Na receptu (*genitiv*): Acidi salicylici 2,5

Ime supstance: Aqua purificata
Na receptu (*genitiv*): Aquae purificatae 80,0

Ime supstance: Nystatinum
Na receptu (*genitiv*): Nystatini 100.000 i.j.

Ime supstance: Sirupus simplex
Na receptu (*genitiv*): Sirupi simplicis gtts. N° XX

Rp./
Acidi borici
Acidi tannici aa 3,0 (aa = ana partes aequales – u jednakim kol.

Rp./
Acidi tannici
Cacao olei quantum satis ut fiat suppositorium (Cacao olei q. s. ut f. supp.)

Rp./

Mentholi 1,5
Acidi salicylici 3,0
Aethanoli diluti ad 100,0

Subskripcija:

Misce fiat pulvis (M.f. pulv.) = pomešaj da bude prašak;

Misce fiat solutio (M.f. sol.) = pomešaj da bude rastvor;

Misce fiat unguentum (M.f. ung.) = pomešaj da bude mast;

Misce fiat otoguttae (M.f. otogutt.) = pomešaj da budu kapi za uši.

Da ad scatulam = daj u kutiji;

Da ad lagenam = daj u bočici;

Da ad vitrum nigrum = daj u tamnoj boci;

Da cum pipeta = daj sa pipetom

Propisivanje [podeljenih \(doziranih\)](#) magistralnih lekova

Dispenziona metoda

Rp./

Coffeini 0,05

Aminophenason 0,1

Lactosi ad 0,5

M.f. pulvis

D.t.d. N° X

↑
Da tales doses N°...

(Daj takvih doza N°...)

Divizionna metoda

Rp./

Coffeini 0,5

Aminophenason 1,0

Lactosi ad 5,0

M.f. pulvis

Div. in dos. N° X

↑
Divide in doses N°...

(Podeli na doza N°...)

Signatura magistralnog leka:

SIGNATURA NA SRPSKOM JEZIKU → *S. Spolja, tri puta dnevno po jednu kap ukapati u obolelo oko;*

1. kada je farmaceutski oblik leka takav **da može i laik da ga primeni !!!!!!!!!!!**

SIGNATURA NA LATINSKOM JEZIKU ZA MAGISTRALNI LEK

*S. **Cum formula**, ad manum veterinarii (naznači sastav leka, daj u ruke veterinara)*

1. kada je farmaceutski oblik leka takav da mora da ga primeni veterinar
2. kada veterinar želi da se u apoteci izradi veća količina leka za potrebe veterinarske ambulante
3. kada veterinar proceni da je bezbednije da on primeni lek, iako je farmaceutski oblik leka takav da bi mogao i vlasnik životinje da ga primeni

SIGNATURA NA LATINSKOM JEZIKU ZA GALENSKI LEK

*S. **Suo nomine**, ad manum veterinarii (naznači ime leka, daj u ruke veterinara)*

SIGNATURA NA LATINSKOM JEZIKU ZA GOTOV LEK

S. Ad manum veterinarii (Daj u ruke veterinara!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!)

Skraćeno pisanje subskripcije i signature (D i S)

1. Rp./

Acidi borici 3,0

Aquae purificatae ad 100,0

Misce fiat solutio

Da ad lagenam

S. Spolja, više puta dnevno
premazati obolelo mesto.

2. Rp./

Acidi borici 3,0

Aquae purificatae ad 100,0

M.f. sol.

D.S. Spolja, više puta dnevno
premazati obolelo mesto.

3. Rp./

Acidi borici 3,0

Aquae purificatae ad 100,0

M.

M.D.S. Spolja, više puta dnevno
premazati obolelo mesto.

Prikaz recepta za magistralni lek

Број евиденције из амбулантног протокола:

Назив правног лица, адреса и број телефона
где се прописује лек:

Место и датум издавања рецепта

Rp/ Argenti nitratis 3,0
Kaolini ad 100,0
M.f. pulvis
D. ad scatulam
S. Spolja, 3-4x dnevno posuti po promenjenim mestima na koži do
izlečenja.

НАПОМЕНА: repetatur

non repetatur

Врста и идентификација животиње (код животиња које су намењене за исхрану људи, потребно је
написати и број животиња који се лечи)

Име, презиме и адреса власника, односно држасца животиње, ID газдинства

Факсимил имена и презимена ветеринара,
његов број лиценце и својеручни потпис

М.П.
Правног лица где се прописује лек

Место и датум издавања односно израде лека

Редни број евиденције из књиге рецепата

Назив правног лица где се издаје лек

М.П.
Правног лица где се издаје лек

Потпис издаваоца лека

Назив и адреса произвођача медицинисане хране

Количина и рок трајања медицинисане хране

Место и датум производње

М.П.
Правног лица где се производи
медицинисана храна

Потпис произвођача
медицинисане хране

Напомена:
Ветеринарски рецепт штампа се у формату А5 (димензије 21x14,5 cm)

GALENSKI LEKOVI

Galenski recept:

-sastav i način spravljanja lekovitih supstanci definisani su **Farmakopejom** ili **magistralnim formulama**, a izrađuju ih isključivo galenske laboratorije.

-stari naziv za galenske recepte je i oficinalni recept.

Galenski recept

Rp.

Formula officinalis:

Oficinalno ime

(predviđeno Farmakopejom)

D. (Da ad...)

(D.t.d. N°...)

S. (spolja,...

(pomešati sa hranom i
dati ...)

Suo nomine, ad man. vet.

*potpis i pečat doktora
veterinarske medicine*

Za (psa, tele, kravu...)
vlasnika

Rp./

Oficinalno ime, količina (težina ili broj
komada)

D.S. Način primene

Za životinju..., vlasnika, adresa..

Oficinalno ime:

Naziv glavnodelujuće supstance i oblik leka

Suo nomine, ad man. vet. =

Naznači ime leka, daj u ruke veterinaru

Nema Misce fiat !!!!!!!!!!!!!!!!

Preskripcija:

Ime supstance: Zinci oxydi pasta 50,0

Na receptu (genitiv): Zinci oxydi
pastae 50,0

Ime supstance: Acidi ascorbici
tablette N° X

Na receptu (genitiv): Acidi ascorbici
tabl. N° X

Cortisoloni ung. 1% 50,0

Cortisoloni ung. 2,5% 50,0

Ferrosi gluconatis tabl. 0,05 N° XX

Ferrosi gluconatis tabl. 0,2 N° XX

Subskripcija:

Nema M.f. !!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!

Da ad scatulam = daj u kutiji;

Da ad lagenam = daj u bočici

Da ad ...

Rp./

Zinci oxydi pastae 50,0

Da ad scatulam

S. Spolja, 2-3 x dnevno
premazati obolelo mesto.

Za vlasnika N.N.

Rp./

Atropini sulfatis

oculoguttarum 10,0

Da cum pipeta

S. Spolja, 2 x 2 kapi
dnevno ukapati u oko.

Za vlasnika N.N.

Rp./

Paracetamoli tablettarum
No XX

D.S. 3x1 tabletu dnevno
smrviti i pomešati sa malo
hrane.

Za vlasnika N.N.

Број евиденције из амбулантног протокола:

Назив правног лица, адреса и број телефона
где се прописује лек

Место и датум издавања рецепта

Rp. / **Zinci pastae salicylatae
100,0**

D.
S. **D.S. Spolja, jednom dnevno namazati
nažuljano mesto na telu.**

НАПОМЕНА: repetatur non repetatur

Врста и идентификација животиње (код животиња које су намењене за исхрану људи, потребно је написати и број животиња који се лечи)

Име, презиме и адреса власника, односно дрвоца животиње, ID газдинства

Факсимил имена и презимена ветеринара,
његов број лиценце и својеручни потпис

М.П.
Правног лица где се прописује лек

Место и датум издавања односно израде лека

Редни број евиденције из њиховог рецепта

Назив правног лица где се издаје лек

М.П.
Правног лица где се издаје лек

Потпис издавоца лека

Назив и адреса произвођача медицинране хране

Количина и рок трајања медицинране хране

Место и датум производње

М.П.
Правног лица где се производи
медицинрана храна

Потпис произвођача
медицинране хране

Напомена:
Ветеринарски рецепт штампа се у формату А5 (димензије 21x14,5 cm)

Prikaz recepta za galenski lek

